

ចារແທែងចរម

หลวงปู่หลุย จนฺทสาโร

ໂພສທີ່ໃນລານຫຮຣມເສວນາ ກຣະທູ້ທີ່ 005176 – ໂດຍຄຸນ : mayrin [9 ພ.ຄ. 2545]

ເນື້ອຄວາມ :

ນັກປົງບັດຕີອ່າຫລັງກີເລສອຍ່າງລະເອີຍດ ໃຫ້ຮູ້ປັ້ງປຸງສູາອົບຍສັງໃໝ່ມາກາ ປະກອບຄວາມ
ເທິງຈົງ ອົບຍສັງແລະ ໄຕຮັກຍົນມີຂອບເບືດລ້າງກີເລສທິ່ງຫລາຍໃຫ້ພິນາສໄປ ເມື່ອເຫັນຄວາມໄມ່
ເຖິງແລ້ວ ຈະເຫັນຄວາມເຖິງຂອງຈົດທີ່ກັ່ນມາ ຄວາມໄມ່ເຖິງ ຖຸກຸມ ອົງຈົ່າ ອັນດຸຕາ ປົງບັດຕິທ່າ
ໃຫ້ເຂັ້ມແຂງຕ່ອງການທຽມານຈົດຂອງຕົນ ໄມ່ໃຫ້ກະບົບກະບະເທື່ອນ ອັດຕົກລົມຄານຸໂຍຄແລກມາ
ສຸຂລົກຄານຸໂຍຄ ໂດຍໃຫ້ເປັນສາຍກລາງ

ອູ້ວິເວກຄື່ອງຢູ່ປ່ານນັ້ນສນາຍທີ່ສຸດ ສຸບທີ່ສຸດ ອູ້ກ່ຽວຂ້ອງເທິງ
ວາຈາ ຖຸກຸມທີ່ກັ່ນໄຈ ຈະເອາເຈັນມາໃຫ້ວັນລະໜິ່ນຕາ ກີ່ໄມ່ຕ້ອງການເສີແລ້ວ ກາຣທີ່ອູ້ກ່ຽວຂ້ອງເທິງ
ເປັນກາຈຳເປັນອຸດທນພຣະເຫັນແກ່ສາສນາ

ກາຣກວານາກອງຄົມ ເປັນໄທ່ງກ່າວກຣມຮູ້ານ ۴۰ ທັສ ເພຣະລມໝາຍໃຈພັດໄປທ້ວສກລ
ກາຍ ເກີດຮາຕູຮູ້ທ່າວໄປຂອງຮ່າງກາຍດີກ່າວກຣມຮູ້ານສ່ວນອື່ນໆ ລມໝາຍານ ລມຍ່າງກລາງ ລມ
ອ່າງລະເອີຍດ ມີກາຣເຂົ້າອຸກ ຮູ້ດ້ວຍສຕິສັນປັ້ງປຸງສູາ ພອກໃຫ້ບຣິສຸທົ່ງມຈຈາດເປັນອ່າງດີ ລມ
ເປັນອາຫາຮອງຮ່າງກາຍ ສຕິເປັນອາຫາຮອງຈົດ ຄວາມດີເປັນອຳນາຈຍິ່ງກວ່າສິ່ງ ໄດ້ ທັ້ງສິ້ນ

ອຳນາຈໄຕຮັກຍົນທີ່ບຸກຄລ້ານີ້ທີ່ມີຢູ່ ໄມ່ມີເວລາດັ່ນ ສວ່າງເຮື່ອຍໆ ເພຣະກຳຈັດ
ມີດື່ອວິ່ຈະ ກຳຈັດມີດື່ອເປັນສນົບຕິຂອງພຣະອຣິຍເຈົ້າ ຈົດຄອງທີ່ ຈົດໄມ່ກັບກລອກ ເພຣະທ່ານມີ
ສູາ ແລະ ມີປັ້ງປຸງ ພລິມາຈາກໄຕຮັກຍົນ

ອມຕົຈົດຂອງພຣະອຣຫັນຕີ ນິພພານຮາຕູຕາຍໄປແລ້ວ ຕ້ວອມຕະຍັງມີອູ້ ດູຈບຸກຄລເບີຍນ
ຕ້ວອັກຍຣ ໄວໃນທີ່ມີດ ຈຸດປຣທີ່ປັບເສີຍກ່ອນເປີຍນແລ້ວດັ່ນໄຟ ມີດອູ້ກໍຈົງ ຕ້ວອັກຍຣນັ້ນຍັງມີອູ້
ນັ້ນໄດ ສິ່ງທີ່ຮູ້ດ້ວຍປັ້ງປຸງສູາເອງ ເປັນອມຕົຮຣມ ສຕິກີເຮີຍກໄດ້ ເຮີຍກນິພພານກີໄດ້ ຕ່ອຕາຍດັ່ນໄປ
ອມຕົຮຣມຍັງມີອູ້

สัตว์เกิดมาในโลกมีนิมิต ๕ คือ ชีวิตนั้นกำหนดไม่ได้ พยายีป่วยไข้กำหนดไม่ได้ ๑ กาลມรณะกำหนดไม่ได้ ๑ สถานที่ทึ่งกำหนดไม่ได้ ๑ คติที่จะไปเกิดภพหน้ากำหนดไม่ได้ ๑ นี่แหลมนักประชญ์เขามิไว้ใจในชีวิต ๑

สมบัติโลเกียร์และโลกุตระเป็นของเก่าคือ พระพุทธเจ้าและพระอริยเจ้าทั้งหลาย โพธิปักขิยธรรม ๓๗ ก็เอาของเก่ามาใช้ทั้งนั้น ๑ สมบัติของพระบรมจักรพรรดิอาของเก่ารัตนแก้ว ๗ ประการมาใช้ทั้งนั้น ๑ สมบัติโลเกียร์และโลกุตระไม่สูญไปจากโลก เป็นสมบัติประจำอยู่ในโลกนี้ทั้งนั้น สุคติ ทุกติ มีประจำอยู่ เช่นนั้น ๑

ผู้เจริญภารนาใช้อารมณ์ธรรมต่างๆ กัน แต่ละกิเลสอย่างเดียว กัน ดุจเสนาเมี้ย เสนารถ เสนาเดินด้วยเท้า เพื่อทำสังคม แต่อาชัยชนะอย่างเดียว กัน

พระอรหันต์ไม่รู้เป็นบางสิ่งบางอย่าง หลงสิ่งที่ไม่เคยได้สัมผั หลงทิศที่ไม่เคยไป ก็มี ในนามบัญญัติที่ไม่เคยได้ยิน ได้ฟังก็มี จิตนาสพท่านไม่หลงรู้ ไตรลักษณ์ ทำอาสา ให้สิ้น

สัตว์เครื่องนานเมื่อพักจิตแล้วก็ปฏิบัติตามกิเลสของตัว ส่วนมนุษย์นั้นนักคืนคัว มีพี่ยร มีปัญญา อกคุ่ม ฐานะ มั่นสุ่มสุ

เรื่องอดีตอนาคตเป็นเรื่องที่ยังดายา เป็นตัวภูภูมิ เป็นนิวรณธรรม ทำให้จิตเศร้า หมอง เรื่องปัจจุบันเป็นเรื่องสั้นๆ มีแต่กายกับจิตที่ประกอบไปด้วยไตรท瓦ร เป็น ทุกๆ อนิจจ์อนตุตา พระสาระเสริญปัจจุบัน ทำให้มากๆ เพื่อตรัสรู้สัตว์นี้ นิพพานภารนา ชำระในดวงจิตนั้นเป็นมหาภุศล

พระไตรสรณามน์ดับทุกข์ได้นั้น เช่น บุคคลบางคนใจไม่ดีด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เมื่อเข้าไปวัดฟังเทศนา ก็ใจ ไม่อย่างนั้น เข้ามาธิภารนา กลับเป็นคนใจดี แลเห็น คุณและโทษ ได้ นี่แหลมพระรัตนตรัยดับทุกข์ได้จริง ไม่อย่างนั้นบุคคลมีรากะ โภะ โภะ ไม่หะ มีทุกข์มาก เมื่อมาบวชแล้ว ภารนาชำระกิเลสได้ ก็เป็นอันที่ดับทุกข์ได้จริง

นักปฏิบัติต้องผ่านมาร ไกลด์ต่ออันตรายมาก่อนทั้งหมดที่เดียว ต่อไปจิตจึงกล้า จึง อาจหาญ ปฏิบัติเห็นความจริงของศาสนา

คนจะตามนั้นจิตกับรูปปรากฏในที่อื่น

ภารนาเกิด รักษาราศีเกิด บำเพ็ญทานเกิด ทำໄได ทั้งคนจนก็ทำໄได คน富有ก็ทำໄได ไม่เลือกกาล ไม่เลือกเวลา ไม่เลือกสถานที่ ไม่เลือกบุคคล นั่ง นอน ยืน เดิน ทำໄได หมดทั้งนั้น เป็นคติที่จะประพฤติในศาสนา

ภายในโลก จิตวิเวก อุปชิวิเวก เหล่านี้ดี ไม่ได้ยึดทั้งเหตุผล เมื่อรู้แล้วปล่อยตาม สภาพที่เป็นของมัน ก็รู้แล้วสังขารทั้งหลายเป็นไตรลักษณ์อยู่แล้ว บังคับบัญชาไม่ได้ เกิดขึ้นก็เป็นเรื่องของเข้า เมื่อตายก็เป็นเรื่องของเข้า

บุญนั้นเป็นแก้วสารพัดนิ่ง ความทุกข์บางอย่าง ถ้าไม่มีบุญแล้วช่วยไม่ได้จริงๆ ต่ำนความทุกข์ธรรมชาติ ทุกข์หน้า ทุกข์ร้อน เป็นต้น ดังนี้ คนจนเขาเกี่ยวข้องได้ บุญ บุญนี้ไม่เป็นของที่จะซื้อขายได้ หรืออกันได้ เป็นของประจำใจทุกๆ คน ไม่เหมือนสิ่ง ภายนอก เช่นอยู่กรุงเทพฯ บางคนขอทานทั้งผัวทั้งเมียทั้งลูกของเป็นเศรษจี บุญนี้ไม่ เป็นเช่นนั้น

การผิดกฎหมาย ไร ข้อปฏิบัติอย่าให้ผิดธรรมวินัย ก็เป็นอันที่แล้วกัน ธรรมวินัย เป็นรากแก้วของศาสนา เป็นปฏิปทา ปฏิบัติให้พ้นจากทุกข์ทั้งปวง

ศาสนานี้เป็นของจริงตามอริยสัจ จักดิ โภ ไปทางอื่นไม่ได้ ธรรมวินัยเป็นของ จริงสวรรค์นิพพานเป็นของจริง นอกนั้นเป็นของปลอม ปฏิบัติไปได้ทุกติ ของจริงเป็น ปรัมพัต ในศาสนา จริงวิมุตติ รวม ๒ อย่าง การเดินของจิตเป็นเรื่องมรรค เมื่อเดินสิ่น กิเลสแล้วเป็นวิมุตติ

ผู้ที่ถือรากะ โภสะ โนหะ อยู่เช่นนี้ นับว่ายังวุ่นวายอยู่ในโลก เป็นเรื่องที่ไม่ สิ้นสุด รากะ โภสะ โนหะ เป็นเรื่องของชาติทุกๆ ชาติทุกๆ พยาธิทุกๆ ภัยทุกๆ ทำให้ หมุนเวียนอยู่ในวัฏสงสาร ไม่มีที่สุด

น้ำพระทัยของพระพุทธเจ้าเป็นของที่ประเสริฐ มีพระมหากรุณาสั่งสอนสัตว์ให้ สิ้นทุกๆ ได้ การเทศนาของพระองค์เป็นอัศจรรย์ ไตรทวารของพระองค์เป็นอัศจรรย์ กำลัง ๑๐ คือ ทศพลของพระองค์เป็นอัศจรรย์ ซึ่งได้นามตามอրรถว่า อัจฉริยมนุษย์เมื่อ คราวพระองค์เปล่งสีหนาทในท่ามกลางบริษัท ไม่มีใครคัดค้านได้ ความรู้ของพระองค์ เป็นอนันตันยหาประมาณมิได้ มนุษย์ เทวดา อินทร์ พระหม ยม ยักษ์ นาค ครุฑ สี่ พระองค์ไม่ได้ จึงได้นามตามอรรถว่า ศาสดาเอก แปลว่าหนึ่ง ไม่มีสอง ซึ่งเป็นพระบรม ครุฑของโลกทั้งหลาย แม้สำเนียงเสียงของพระองค์ตรัสถีเป็นอัศจรรย์ดุจเสียงพระมหา หรือ

ดุจเสียงนกการเวก เพราะจับใจยิ่งหนักหนา เป็นที่ชักจูงนำใจของสัตว์ให้ยินดีตาม ตรงกับสำเนียงเสียง พอพริกพอเกลือ มีรสดชาติ โอชะ โอชารส แก่ผู้ที่ได้ลัดดับฟังเป็นอย่างยิ่ง

เมื่อภารนาพิจารณาแบบถูกต้องแล้ว สังหาร โลกปวงให้เข้าเสียแล้วแต่เขาจะแก่ เจ็บตาย เป็นเรื่องของเข้า รับเดินมรรคให้พ้นไปจากสังหารโลก เพราะสังหารโลกเป็นภัยใหญ่โต จะอยู่ไปก็เป็นเรื่องของเข้า จะตายก็เป็นเรื่องของเข้า แต่ภารนาความรู้ความเห็น ในอมตธรรมนั้นให้มาก นั้นเองเป็นวิหารธรรมที่พึงของจิตเมื่อตายแล้วนี้เองจะไปเกิด ในที่ดี แปลว่าไม่อุทธรณ์ร้อนใจในความแก่ เจ็บตาย นั้นเป็นเรื่องของสังหารโลก

เมื่อรู้เท่าแล้วว่างเหยเป็นความสุขอย่างยิ่ง ถ้ามีความรักความซังอยู่นั้นเป็นทุกข์ อย่างยิ่ง เพราะยินดีในร้ายในเรื่องนั้น แปลว่า เจ็บ แสน ร้อนไปด้วยเข้าจึงเป็นทุกข์

การเดินธุคุณค์เที่ยววิเวกในที่ทั้งปวง ขออย่าให้ติดตระกูล ติดอาวاس ติดอาหารติดอากาศ ฐานะทั้ง ๔ นี้เป็นเครื่องผูกมัด พระโยคาวารเจ้า เรื่องนี้ไม่ควรสนใจ ทำเหมือนพระมหากัสสปะเรเจ้า ไม่ติดในที่ทั้งปวง พระธรรมไปมาในทิศทั้งปวงไม่ขัดข้อง ดุจนกบินไปในเวลาที่มีกิจอันน้อยนิดนั้น เมื่อติดแล้วพยายามถอนตัวออกในฐานทั้ง ๔ นี้ จิตเงยม

ศีลกับสามัชปราบกิเลสอย่างหยาบและอย่างกลางเท่านั้น แต่กิเลสอย่างละเอียด นั้นปราบด้วยปัญญา นักค้นคว้าหาเหตุผลด้วยกำลัง ไตรลักษณ์ พระหารกิเลสเหล่านั้นให้สิ้นไปจากสันดาน ธรรมชาตของจิตติดกายว่าสวยงาม ใช้ปัญญาแยกส่วน แบ่งส่วนของกายให้เห็นเป็นปฏิกริยา ให้ชั่นิชานาญ โดยยิ่ง เมื่อเห็นอยแล้วเข้าพักในสามัชปาย เหนื่อยแล้วก็ใช้ปัญญาค้นหาตู้เรือยา ทั้งนั้น นอน ยืน เดิน จนสิ้นรากะ โลกะ โภสะ โภหะ เป็นสมุจนทปหาน

อย่าไปติดสุขในสามัชปในมานสุมบดอย่างเดียว อย่าไปติดปัญญาอย่างเดียว จิตฟุ้งซ่าน สามัชปันนปัญญา ปัญญาหนุนวิโนกขวิมุตติ เมื่อถึงวิโนกขวิมุตติแล้ว จิตพ้นจากกิเลสเท่านั้น

กิริมุตติตรดี มีสหายดี อันนี้เป็นไปเพื่อความแก่กล้าแห่งเจตวิมุตติที่ยังไม่แก่กล้า

อสุภะแก่รากะ เมตตาแก่โกรธ アナปากวิทกวิจารณ์ อนิจสัญญาแก้ถอนทิฐิ นานะอนัตตาพึงเห็นตั้งใจไว้โดยดี ความถอน อัสมิมานะ ขึ้นเสียได้เป็นนิพพาน

ปัญญาเลิศกว่าสิ่งทั้งปวง

Kavanaugh ให้คุณสุภะ ไม่ให้คุณนิมิต ไม่ให้คุณพัฒนา ต่อนั้นหากเพียรอสุภะ ตั้งแต่ อรุณขึ้นมาถึงพlob ค่ำเวลา ๑ ตั้งแต่พlob ค่ำไปถึงยาม ๑ ยามกลางคืนตั้งแต่ ๔ ทุ่มไปถึง ๘ ทุ่ม นั่นนอน นอกนั้นลูกขึ้นกวนาตลดส่วนแบ่ง ๓ เวลา นี้ ใช้ชีวิตเป็นไปด้วยวิธีนี้

ธรรมดาวัฏฐงสสารย่อมหาดีนหาป่วยนี้ ไม่พน เป็นของที่ช้านานนี้หนักหนา หาดีนหาป่วยไม่ได้ มีแต่พระอริยเจ้าพระท่านทำวัฏฐะให้สิ้น ให้สิ้นกิเลสเกิด ไม่ได้

สละชีวิตอุทิศไว้ในศาสนา เป็นปรมัตถบารมี มีธรรมอย่างอุกฤษฎ์ ควรแก่กรรม พลนิพพาน บรรดาพระพุทธเจ้าและพระอริยเจ้าสั่งวนนัก เพาะสุคติเป็นของประเสริฐ ยิ่งกว่าทุกติ บรรดาสัปปุรุษสันใจเรื่องศาสนามากกว่าสิ่งอื่นในโลก

การพักจิตของธรรมทั้งหลาย การคืนกายและจิตด้วยไตรลักษณ์เป็นกำลังของ ปัญญาทั้งหลายการรักษาศีล ไม่ให้ด่างพร้อยเป็นกำลังของสามัชชีทั้งหลาย รวมความว่า รักษาศีลดีแล้ว หนนุนสามัชชี การทำสามัชชีดีแล้วหนนุนปัญญา ปัญญาดีแล้วหนนุนวิโนกข์ วิมุตติ

ธรรมดายืนยาสพท่าน ไม่ถือนิมิตที่เป็นกุศลและอกุศล ไว้ในดวงจิตนั้น หา มิได้ ท่านประพฤติแต่อมตธรรม หาได้เดินผิดตามสมณะอื่นนั้นหากไม่ได้ ท่านเดินตรงตาม อริยสัจเท่านั้น

ความรู้ของญาณี รู้จุติ รู้ปัญญา รู้จิตของคนอื่นก็ดี แต่ไม่รู้อริยสัจให้สิ้นกิเลส เพาะจะนั่นความรู้ญาณีประกอบไปด้วยกิเลส

อยู่สถานที่เป็นมงคลต้องตรวจวินัยให้บริสุทธิ์ ข้อวัตร ให้เคร่งครัด แผ่เมตตาจิต ถึงเทพและมนุษย์เสมอ เพื่อหายกลัวทำความคุ้นเคยกับเจ้าถิน เวลาหนึ่มจิตเข้าไปถึง หลัก จิตสว่าง ไสวมุทิตาเมจิต ตรวจปัญญา อุคหนนิมิตแจ่มแจ้งดี จิตสุวิปัสสนา เพื่อ ความรู้เท่า สังหารนำมาซึ่งความเย็นใจและความสงบ

ให้รู้เท่าทันวิมุตติกับสมมุติ วางแผนปีนกลาง ปฏิบัติรู้ธรรม โดยความเป็นจริง ไม่ เหยียบย่าอนตตาลง ยกอัตตาขึ้น ซึ่งเป็นยกข้างออกข้าง จกรอบรู้ธรรม ได้อย่างไร อย่ารู้ โลกแล้วหลงธรรม ดูข้ามแม่น้ำด้วยเรือ ถึงฝั่งแล้วปล่อยเรือ ไม่แบกหามเรือไปด้วย

อัตตาเหมือนคลื่นหรือสัตว์ร้ายในน้ำ อนัตตาเหมือนเรือปี่เดินทาง เมื่อถึงฝั่งแล้ว ปลดอกกัย ทิ้งเรือแล้วไปดังนี้ ไม่ควรยึดถือไว้โดยทั้งปวง

สมบัติพระบรมจักรพระดิไถทั้งสากลและพระโพธิสัตว์ที่กำลังสร้างบารมี ที่เกิด กพน้อยพหุใหญ่ กว่าบารมีจะแก่กล้าตรัสรู้ การก่อสร้างบารมีก็ดี การตรัสรู้ก็ดี ล้วนแต่ ทำกรรมที่ดี ในมนุษย์ทั้งนั้น แม้กระทั่งเปรตอสุรกายก็ดี ล้วนแต่ทำชั่วในมนุษย์โลกนี้ ทั้งนั้น

พระอริยเจ้าจิตของท่านแบบสังหารในอวัยวะสังหารของท่านประอยู่เสมอ รู้ทั้ง เกิดและดับทุกภาระจิตไม่มีเหลือ และท่านรู้เท่าสังหารทุกส่วน จึงเรียกท่านมีสติอัน ไพบูลย์ คือมีสติเต็มที่ ละนั้นภายในจิตท่านไม่มีนิ่งคิดในทางที่ผิด และท่านไม่ทำนาป ในที่ลับและที่แจ้ง เพราะจะนั้นพระอรหันต์ทั้งหลายท่านไม่มีโทสะ ท่านรู้แจ้งอริยสัจจอยู่ ทุกเมื่อทุกขณะ

วิธีแก้บ้าคือให้ชานิชนาณ อนุโลมปฏิโลมของจิต ทวนกระแสเข้าจิตเดิม วาง อุเบกษาต่ออารมณ์ทั้งหลาย ๑ สำคัญว่า nimitta ทั้งหลายเป็นอาการของจิตนี้ เป็นของไม่ เที่ยง ๑ ให้ยกเป็นธรรมชาติฐานในนิมิตนั้นสอนจิต ๑ อย่าสำคัญ nimitta ทั้งหลายเป็นของดี ๑ อาการเหล่านี้แต่ละอย่างๆ ล้วนแต่แก่นิมิตบ้าทั้งนั้น หลักสำคัญแก่ได้ด้วยไตรลักษณ์ ลับล้างนิมิตทั้งหลายได้

พิจานการตาย เมื่อตายแล้วจิตออกมายังปุรุณเป็นลักษณะอย่างนั้นๆ พิจารณา กระดูกและลมหายใจทะลุออก ทุกส่วนนั้นดี เพื่อลดอุปทาน จิตไม่ติดต่อกับธาตุอัน อื่น รู้เฉพาะในความจิตอย่างเดียว โรคก็หาย นี้เป็นตัวอย่างยิ่ง ควรสนใจให้มาก

บุคคลจิตไม่มีธรรมเป็นเครื่องปั่นแล้ว วันหนึ่งๆ กิตไปตั้งร้อยแปด เป็นนิสัยของ ปุลูชน เพาะะอย่างนั้นคิดของปุลูชนนั้นเอานี่ไม่ได เมื่อตายไปแล้วจะไปสุคติหรือทุคติ

พระพุทธเจ้าในอดีต อนาคต ปัจจุบัน สามารถประดิษฐ์ธรรมขึ้นเป็นธรรมนิ ยามนิกรรธรรมพระองค์ไม่นิ่งคุดาย ได้ประกาศธรรมคำสั่งสอน ให้สัตว์ปัญบัติตาม ได้มรรค ผล พระองค์เพิยราริโภนุสานิสั่งสอนไว้ในยสัตว์ ด้วยมหากรุณากลับยิ่งแท้ที่จริงพระ ธรรมเกิดก่อน ตั้งแต่พระองค์ไม่ได้เกิด แต่ไม่มีครประดิษฐ์ขึ้น ได้นอกจากพระองค์ไป แล้ว

กิจกรรมสติหรือกิจกรรมที่นี่ๆ สติให้รู้สึกทุกอย่างใจจึงไม่ประมาท ถ้าอ่อนกว่านั้นประมาท ทุกอย่างใจนั้นแหลก จึงทันกับสังหารแปรปรวนทุกอย่างใจนั้นที่เดียว

พิจารณาขั้นนี้ เห็นว่าไม่เที่ยง เพราะเป็นอย่างนั้นแล้วก็หาเป็นอย่างนั้นอีกไม่เป็นของขึ้นมาเป็นทุกนี้ เพราะเกิดขึ้นแล้วแปรปรวนเสื่อมล้าไปเป็นอนตตา เพราะไม่อยู่ใต้อำนาจบัญชาของใคร ว่างเปล่าไม่มีเจ้าของ ขั้นนี้ จึงเป็นของน่าเบื่อหน่าย เป็นเหมือนเรื่องกำลังกูกไฟใหม่ ขั้นนี้ เป็นก้อนทุกนี้

การได้พิจารณาเนื่องๆ ในความเกิด แก่ ตาย เมื่อได้เกิดสังเวชใจอ่อน ไม่กล้าทำนาปนอยให้ยุ่งเร่งทำกุศลสิ่งเดียว เพราะอายุน้อย ตายเร็วพลัน

กิจกรรมนี้ แก้จิตของเราแก้ก่อภัย พิจารณาอามรมน์ให้มากๆ เพื่อความแนบความด้วยอำนาจไตรลักษณ์ ความรู้สึกว่างหวัง ความรู้สึกแจงจนดี

พากุลกิจ ทำให้มากๆ ให้เป็นสันทิชิโภ เห็นธรรมความแปรปรวนด้วยญาณทั้งนั้นเห็นด้วยปัจจัตตั้ง เนพะในดวงจิตเมื่อเห็นพระนิพพานนั้นแล้ว จิตสงบลง ไปเอง รู้เอง ละของ วางของ ประหารของ มีปฏิภานของ นี้เป็นความรู้ยิ่งเห็นจริงในธรรมทั้งปวง เมื่อเห็นเช่นนั้นก็เกิดความเบื่อหน่ายไม่ถือมั่นในสังหารทั้งปวง จิตเกยม

ของจริงมิอยู่ โลกเดินอยู่ ในโลกปราภกอยู่ ในโลกมิเกิดตายอยู่ ในโลกไม่มีที่สิ้นสุดโดยไม่รู้ต้นไม่รู้ปลาย เป็นของเที่ยงเวียนว่ายอยู่ในโลกเรื่อยๆ เป็นของตักเตือนจิตโดยไตรลักษณ์

ไตรลักษณ์ ทุกข์ อนิจ อนดุตตา หวั่นไหวแปรทั้งกายนอกกายในอยู่อย่างนั้น ทั้งยืนเดิน นั่งนอน ทั่วสากลพิภพ ไม่มีเวลาจับสิ้น อริยสัจมิแทนทุกทิศทุกทาง มีข้างบน ข้างล่าง ระหว่างกลาง สะท้อนสะเทือนอยู่อย่างนั้น ไม่มีเวลาหยุดยั้ง

กล้องถ่ายรูปต้องถ่ายในที่สังจัด จึงแจ่มแจ้งดี เพราะสภาพทั้งหลายเป็นของนิ่ง เป็นของสงบวิเวก เห็นแต่ความแปรปรวน ของสังหาร เป็นธรรมเทศนา

กิจกรรมเป็นเครื่องจุนใจในอามรมน์ที่คุ้นเคยในกรรมฐาน กระดูกและลมหายใจ เป็นคู่กันมิสามารถเป็นแนวหน้า มีปัญญาเกิดทีหลัง ด้วยค่อยแก่ค่อยไปส่วนร่างกายให้เห็น ไตรลักษณ์เป็นขั้นนี้แปรปรวนอยู่เสมอ ลมพื้ดออกพิจารณาหาอาสาภิเษสพิจารณา

กระดูกให้เห็นแยกออกจากกันเป็นส่วนๆ ด้วยกลาโหมทัสนะ ด้วยความจริงใจในสังหารทั้งปวง ให้เห็นใจมาตั้งอยู่ในออมตธรรม ให้เดินอารมณ์ทั้งสองอย่างนี้เป็นนิจ

จิตภานาไตรลักษณ์ได้รับคอบไว้ดีแล้ว ไม่มีอาการส่งจิตไปนอกกาย ไม่อย่างนั้นจิตส่งไปอื่น หาปัญญาทางอื่นออกกายแล้ว ไม่แน่แฟ้นเหมือนหาปัญญาทางกายใน เห็นระยะใกล้ ดีกว่าเห็นไกล เห็นไกลเป็นวิปัสสนา เห็นใกล้เป็นวิปัสสนา น้อมไปน้อมมานั้นเป็นจิตหมายอยู่พิจารณาเห็นโดยเห็นกายใน กายในนั้นเป็นจิต ละเอียด ใกล้ต่อมรรคผล เมื่อเห็นกายในแล้ว น้อมไปนอกไปในได้เสมอ กันแต่ให้เห็นกายในจันชินเลียก่อน จึงน้อมไปเห็นนอกจึงไม่มีสัญญาอารมณ์มาก

คนตระหนนี่ย่อมเกิดในสภาพที่ยากจน คนไม่ตระหนนี่บำเพ็ญทานเสมอ ย่อมเกิดในสภาพที่มั่งคง

การทั้งหลายตระการหวานชื่นใจ ย่อมยั่ยจิตให้ผิดรูป บุคคลเห็นโทษของกาม แล้ว พึงอยู่คนเดียวดุจนอ雷ด ธรรมานตนตบะอย่างยิ่งให้ถึงออมตธรรม

การทั้งหลายมีทุกข์มาก มีความสุขน้อย ทุกข์จะน้อยกว่ากามไปไม่มี ผู้ใดชอบเสพกามผู้นั้นย่อมเป็นข้าถึงนรภ

บุคคลทั่วบุญทั่วบานนี้เป็นตัวกรรมติดตามตัวต่อไปข้างหน้าดุจเงาติดตามตัว ดุจเกวียนติดตามรอยเท้าโคงะนั้น เพราะจะนั้นเกรงกลัวกรรมที่เป็นบาน สมบัติของมนุษย์ไม่เป็นของสำคัญ คนโกร คนบุญ คนมิจชาทิฐิเข้าหาได้ แต่ มนุษย์สมบัติavaric's สมบัติ คนไม่มีศีล นั้นหาไม่ได้

ภารนาของลุมทำงาน จิตก์ทำงาน ให้รู้อยู่ในกองลุม ทุกข์สอนร่างกาย มี ทุกข์ อนิจจ อนตตตา ปราภูเรื่อยๆ ได้ซื่อว่า ฟังธรรมเรื่อยๆ รู้เรื่อยๆ จิตทำความดื่นرنคิด จะต้องพื้นเรื่อยๆ คือพื้นทุกข์

พระโภคภาครเจ้า ควรเพ่งกายเป็นไตรลักษณ์ เป็นโรค ดุจหัวฟี เป็นลูกศร เป็นต้นเหตุแห่งทุกข์ เป็นของลำบาก เป็นของแปรปรวน เป็นของแตกหัก เป็นของจัญไร เป็นอุนาทว์ เป็นภัย เป็นอุปสรรค เป็นของหวั่นไหว เป็นของผุพัง เป็นของไม่ยั่งยืน เป็นของไม่มีที่หลบหลีกไม่ต้านทาน ไม่เป็นที่พึ่งอาศัย เป็นของว่างเปล่าเป็นของมีโทษ เป็นของแปรปรวนเป็นธรรมชาติ เป็นเหยื่อแห่งมาร เป็นของน่าสงสาร

อาโนนสังค์แผลเมตตาจิต หลับตื่นเป็นสุข ไม่ฝันร้าย มนุษย์เทวดารักใคร่ เทวดาบ่อมรักษา พิษสาตราุธทั้งหลายทำร้ายไม่ได้ กลิ่นปากหอม ผิวพรรณวรรณะงาม

ไม่หลงตาย ตายแล้วไปพรหมโลก จิตเป็นสماชาธิเริ่ว

ราคะ โภสัต โนมาย คุจดีมั่น้ำคีม ดีมเข้าไปมากเท่าไร ยิ่งกระหายน้ำกันได้ ความพอใจของมนุษย์ไม่มีเขตแดน

ร่างกายนี้เป็นสุจานะที่ยึดเขามาประกอบ แก่ชรา aras ตั้งคืนเข้าไป เช่น ยึดเขามา ค้าขายทำกำไร ในบุญและบาป และไม่รู้กำหนดที่จะต้องตายในเวลาใด แปลว่าส่งเขากัน กายในโลกต้องมีชีวิตร่วมกันแห่งความสกปรก ไม่แปลกอะไรกัน icro อยู่ในโลกต้องเป็นเช่นนั้นเหมือนกัน กายนี้ทุกข์มาก ได้สมหวังก็เป็นทุกข์ ไม่ได้สมหวังก็เป็นทุกข์ การเปลี่ยนแปลงของชาตุขันธ์ทุกข์ หน้าร้อนเย็นทุกข์ พยาธิทุกข์ กลัวภัยภานอก มีคนอื่นเขาม่าตีต่างๆ ชีวิตนี้อยู่ด้วยความฝีดเคืองยิ่งนัก หากความสุขแทบไม่มีเลย นี้พระอิริเจ้าเบื้อนักเบื้อนักยิ่งทำความเพียรให้ถึงนิพพาน

ให้ใช้ปัญญาเร่งความเพียร ไม่หยุดยั้ง ขอให้ประกอบด้วยไตรลักษณ์ กิเลสมันจะ ออยู่ ณ ที่ไหนก็เลื่อนอยู่ ณ ที่ใด ปัญญา ก็อยู่ ณ ที่ใด ไตรลักษณ์เป็นธรรมอุกฤษ្សชาระกิเลส จากจิต ได้ เดินมรรคพ道แล้วมันแก้เอง

ธรรมะทั้งหลายเป็นธรรมชาติทรงคุณภาพ ไว้อย่างสมบูรณ์ และพระธรรม ประการความจริงอยู่เรื่อยๆ ศาสนาธรรมออกจากพระ โโยจู๊ของพระองค์ผู้เดียว พระองค์ ฉลาดในธรรมทั้งปวง คุณนำมหานมุตร ฉลาดประการพระธรรมให้เหมาะสมกับจิตของ พุทธบริษัท ขณะที่พระองค์แสดงธรรมอยู่ บริษัทจึงพากันสำเร็จเป็นชั้นๆ ตามวาระนาของ ตน

สาวกแสดงธรรมนานบริษัทมีคุณภาพที่ ๒ ของพระพุทธเจ้า สมัยทุกวันนุ่มคล แสดงไม่สะอาด จิตเป็นด้วยกิเลส จึงไม่มีปฏิหาริย์เหมือนครั้งพุทธกาล เช่นเดียวกับ อาหารที่สะอาดพลัดตกมือ เป็นเดือนไม่น่ารับประทานล้นนั้น กือผู้แสดงก็ไม่สะอาดผู้รับ ธรรมก็ไม่สะอาด โดยท่านองนั้น

มัชณิมาคือความพอดีพองาน มีความกว้างขวาง เดิน อยู่ หลับ นอน ก็ให้เป็นกลาง ไปมา ก้าวหน้า ถอยหลังก็ให้พอดีพองาน ข้อปฏิบัติ ปฏิบัติทุกอย่างให้พอดีพองาน ความรู้เห็นก็ให้เป็นมัชณิมา การทำ การพูด การกิน ทุกกริยาเคลื่อนไหว ก็ให้เป็นมัชณิมา

ปานกลาง แม้ความเมี้ยดงามบริสุทธิ์ของจิตก์ให้เป็นมัชฌิมาสัมปุตด้วยญาณ แต่ (คนเรา) ไม่ใช่ กลางคือมรรค สรุปเรียกว่ากลางสมมุติกับวิมุตติ สมมุติก็รู้เท่า วิมุตติก็รู้เท่า ปล่อยวางทั้ง ๒ เนื่องไว้ตามเป็นจริงพระศาสนาธรรมเป็นมัชฌิมา ไม่เข้าใคร ไม่ออกใคร ผู้ปฏิบัติจะรู้ธรรมด้วยความเป็นจริง จะเหยียบย่ามตตาลงยกอัตตาขึ้น ซึ่งเป็นการยกข้างนี้ออกข้างโน้น ไม่รู้จักรมรอบได้เลย เพราะส่วนที่ตนสำคัญว่าเป็นอนัตตา ยังถือไว้อยู่ ก็เรียกว่า รู้โลกแล้วกลับหลงธรรม คนทั้งโลกปี้เรือข้ามน้ำลึกลงฝั่งแล้วปล่อย เรือ เพราะอาศัยเรือช่วยร้าวเป็นธรรมที่ควรปล่อยวางโดยแท้ ไม่ควรถือมั่นด้วยประการใด จิตทรงความเป็นญาณทั้งสานานุตติยะตลอดกาล คือ ความเห็นจริงทั้งธรรมฝ่ายอนัตตา ทั้งฝ่ายอัตตา พุทธะ ธรรมะ ไม่มีช่องว่าง ซึ่งไม่พ่อคุ่มหลงสังหารแต่น้อยเรียกว่า มัชฌิมา โดยธรรมชาติเป็นกลาง ระหว่างธรรมทั้งหลายกับจิต ระหว่างจิตกับธรรม ทั้งหลาย ระหว่างจิตกับจิตอีกварะหนึ่งเป็นสุดท้าย เปลี่ยนบทบาทพลิกสันเป็นคุณจาก มีดเล่มเดียว

พิจารณาที่ประชุมแห่งขันธ์หรือที่รวมแห่งสภาวะอันนี้ ถ้าปัญญาไม่รอบคอบ จริงๆ จิตเกิดความสำคัญขึ้นในตนว่าเป็นพระอรหันต์ ข้องอยู่เพียงเท่านี้ ก็ให้ไม่รอบคอบ อันนี้ อาจไม่ระบายนิกเลสตะเอียดยิ่ง แล้วสอนคนอื่นเกิดความสำคัญผิดไปตามๆ กัน ก็ได้ ขอยกตัวอย่างให้ฟัง คือ บุคคลมองเห็นสิ่งอื่นๆ ข้างนอกได้ไม่มีปะนາณ แต่ไม่มองเห็น หน้าของตน ละนั้นต้องนำกระเจาของหน้าตัวเอง ย่อมเห็นสภาวะได้ทั่วไป จิตดวงนี้ แหลกสำคัญมากเป็นอนุสั�ยอนอยู่ในสันดาน ขอให้นักปฏิบัติค้นคว้ามากๆ จิตดวงนี้มี อัศจรรย์หลายอย่างคือมีความของอาจ มีสติสัมปชัญญะ ความสร่างไสวความฉลาดอาจ หาย แต่ขอดามว่า อาสวะสีนี้แล้วหรือยัง สำคัญของนักปฏิบัติว่าสำคัญตัวถึงนิพพาน ขออย่าอนใจรีบเร่งปฏิบัติเข้าไปให้ลืมอาสวะนี้พระอริยเจ้าบางองค์ยังไม่ลืมสำคัญตัวมี จำนวนมากองค์

ปัญญาอบรมสมາธิ คือ ปัญญาแวดล้อมเพื่อปลองให้จิตอยากเป็นสมາธิ เพราะจิต มันวิ่งไปตามกระแสของเจตสิก ต้องให้มีปัญญาห้ามจิตเดิน เมื่อจิตไม่เดินแล้ว จิตก็เป็น สมາธิสูงเป็นอารามณ์อันเดียวเท่านั้น

คุณหสต์เพียงมีศีล ๔ เป็นนิจนั้น คืออยู่แล้ว เป็นผู้ทรงพระวินัยที่ดีปดอย่างภูมิ ๔ ได้สำหรับผู้ครองเรือนเป็นสุข ศีลทุกประเภทดัดกายว่าจามาให้คนอง จึงรักษาตัวเป็น ปกติ

แม้คนทั้งหลายเห็นว่าศีลไม่จำเป็นจะต้องรักษา หมายความว่า เขาไม่อยากเป็นคนดีด้วยโลกเขา คนเช่นนี้ถ้างพลอยโลกให้คุณหาย ศีลเป็นสมบัติของมนุษย์ทุกกาลทุกสมัยที่ประพฤติได้เป็นการดี

คนติดอวิชชาคุจเขาเลี้ยงสุกรด้วยแกลงรำไว้ม่าเพื่อเป็นอาหาร

การมีปัญญาอบรมสมารถินี้ หมายความว่า ไม่ให้ติดสมารถอย่างเดียว ปัญญาเพื่อแก้สมารถให้สันกิเลสอาสวะเท่านั้น

คัดลอกจาก: จันทสาโรนุสรณ์

-/-/_-/_- ด้วยจิตกรابบูชา

จากคุณ : mayrin [9 พ.ค. 2545]